

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій

Щодо проєкту Закону (реєстр. № 11143 від 03.04.2024)

Міністерство юстиції України у зв'язку з листом Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій від 10.04.2024 № 04-24/20-2024/79314 опрацювало проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення порядку ведення військового обліку та набуття статусу ветерана війни під час дії воєнного стану» (реєстр. № 11143 від 03.04.2024) (далі – проєкт Закону) та в межах компетенції повідомляє таке.

1. Пунктом 4 розділу I проєкту Закону передбачається частину третю статті 11 Закону України «Про хмарні послуги» викласти в новій редакції, згідно з абзацом третім якої на період дії правового режиму воєнного стану Міністерство оборони України може обробляти інформацію у воєнній і оборонній сфері, у тому числі службову інформацію та інформацію, що становить державну таємницю, в інформаційних, інформаційно-комунікаційних, електронних комунікаційних системах, власником (держателем) яких є Міністерство оборони України, за допомогою хмарних ресурсів та/або центрів обробки даних, що розміщені за кордоном, з дотриманням вимог законодавства у сфері охорони службової інформації та державної таємниці.

У частині пропонованого проєктом Закону формулювання «власником є Міністерство оборони України» варто зазначити, що згідно зі статтею 170 Цивільного кодексу України держава набуває і здійснює цивільні права та обов'язки через органи державної влади у межах їхньої компетенції, встановленої законом.

Відповідно до частин першої, другої статті 326 Цивільного кодексу України у державній власності є майно, у тому числі грошові кошти, яке належить державі Україна.

Від імені та в інтересах держави Україна право власності здійснюють відповідно органи державної влади.

СЕД АСКОД

Міністерство юстиції України

№ 72992/4785-1-24/11.3.2 від 15.05.2024

Підписувач Малюська Денис Леонтійович

Сертифікат 382367105294AF9704000000E0444600B549FE01

Дійсний з 16.02.2024 9:54:20 по 16.02.2025 9:54:20

Крім того, звертаємо увагу, що згідно з частиною четвертою статті 3 Закону України «Про публічні електронні реєстри» реєстри (будь-які їх складові) перебувають у власності держави, відповідної територіальної громади або відповідної саморегулювальної організації в особі держателя відповідного реєстру.

2. Абзацом четвертим пункту 4 розділу I проєкту Закону (зміни до Закону України «Про хмарні послуги») передбачено, що забороняється обробка службової інформації та інформації, що становить державну таємницю, за допомогою хмарних ресурсів та/або центрів обробки даних, що розміщені за кордоном (крім випадків, передбачених у абзаці другого частини третьої цієї статті), чи на тимчасово окупованих територіях України, територіях держав, визнаних Верховною Радою України державами-агресорами та/або державами-окупантами, або які входять до митних та воєнних союзів з такими державами, або держав, до яких застосовано санкції, а також за допомогою хмарних ресурсів та/або центрів обробки даних, які належать фізичним та юридичним особам, до яких застосовані *персональні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції)*.

Водночас згідно з частиною першою статті 8 Закону України «Про хмарні послуги» надавач хмарних послуг та/або послуг центру обробки даних зобов'язаний не використовувати для надання хмарних послуг технічні засоби, розміщені на території, на якій органи державної влади України тимчасово не здійснюють свої повноваження, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, а також не використовувати технічні засоби, якими володіють держави або суб'єкти, до яких застосовано *санкції відповідно до Закону України «Про санкції»*.

З метою забезпечення вживання у проєкті Закону єдиної термінології його положення потребують відповідного доопрацювання.

3. Підпунктом 1 пункту 5 розділу I проєкту Закону пропонується абзац перший у пункті 19 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» після слів «Державної пенітенціарної служби України,» доповнити словами «особи рядового і начальницького складу Державного бюро розслідувань, особи начальницького складу Національного антикорупційного бюро України,».

У зв'язку із вказаними змінами звертаємо увагу, що категорія «особи рядового, начальницького складу, військовослужбовці» вже застосовується в цьому абзаці перед відповідним переліком органів, тому пропонуємо з метою уникнення дублювання слів «особи рядового і начальницького складу» в цьому абзаці та дотримання логічно-послідовного викладу тексту норми, точності і лаконічності доповнити її словами «Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України» після слів «Державної пенітенціарної служби України,».

Підпунктом 2 пункту 5 розділу I проєкту Закону передбачається доповнити Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» новою статтею б¹, згідно з якою використовуються слова «у десятиденний строк», «у п'ятиденний строк».

Зазначене положення не забезпечує повноти правового регулювання пропонуваніх правовідносин, оскільки *не визначає протягом яких десяти та п'яти днів (календарних чи робочих) будуть вноситись відповідні відомості.*

4. Підпунктом 1 пункту 6 розділу I проекту Закону передбачається частину першу статті 7 Закону України «Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів» викласти у новій редакції, згідно з якою до персональних даних призовника, військовозобов'язаного та резервіста належать, зокрема, номери засобів зв'язку та адреси електронної пошти.

Вказане положення в частині використання слів «номери засобів зв'язку» не узгоджується з термінологією Закону України «Про електронні комунікації», який використовує термін «номери телефонів».

Також пропонуваною редакцією статті 7 проекту Закону передбачається, що до персональних даних призовника, військовозобов'язаного та резервіста належать, зокрема, відомості про *батьків* призовника, військовозобов'язаного, резервіста (*усиновлювачів*), *опікунів*, *піклувальників та інших представників*, а також дітей (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження) при зарахуванні призовника, військовозобов'язаного, резервіста на військову службу.

У зв'язку з наведеним зазначаємо, що вказаний порядок розташування у реченні відповідних категорій осіб не дає чіткого розуміння щодо їх взаємозв'язку з усиновлювачами, опікунами, піклувальниками та іншими представниками.

Крім того, у статті 7 проектом Закону передбачається, що до персональних даних призовника, військовозобов'язаного та резервіста належать, зокрема: відомості про особу, зниклу безвісти за особливих обставин; відомості про внутрішньо переміщену особу.

Разом з тим з пропонуваного проектом Закону формулювання постає питання, які особи маються на увазі – безпосередньо призовники, військовозобов'язані та резервісти чи інші особи, вказані у статті 7 Закону України «Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів».

Слід зазначити, що одним із головних елементів принципу верховенства права є юридична визначеність. Конституційний Суд України наголошував на важливості вимоги визначеності, ясності і недвозначності правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі (абзац другий підпункту 5.4 пункту 5 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 22.09.2005 № 5-рп/2005).

До того ж до вказаного положення проекту Закону в частині використання слів «прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)», зазначаємо таке.

Згідно зі статтею 28 Цивільного кодексу України фізична особа набуває прав та обов'язків і здійснює їх під своїм ім'ям. Ім'я фізичної особи, яка є громадянином України, складається із прізвища, власного імені та по батькові, якщо інше не впливає із закону або звичаю національної меншини, до якої вона належить.

Водночас згідно зі статтею 6 Закону України «Про національні меншини (спільноти) України», якщо за звичаями національної меншини (спільноти), до якої належить особа, *прізвище* або по батькові не є складовими імені, то у документах, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України, спеціальний статус особи, на підставі письмової заяви особи зазначаються лише складові імені, а у свідоцтві про народження – імен батька і матері.

Тобто ім'я фізичної особи, будучи особистим немайновим правом, яке дає можливість набути прав та створювати обов'язки, а також здійснювати ці права та виконувати обов'язки, в окремих випадках може не містити таких складових, як *прізвище та по батькові*, а тому при посиланні на такі складові імені слід передбачати їх використання за наявності.

5. Підпунктом 2 пункту 6 розділу I проекту Закону передбачається частину третю статті 14 Закону України «Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів» викласти у новій редакції, згідно з якою використовуються слова «в електронному вигляді».

Зазначене положення в частині вказаних слів не узгоджується з термінологією Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг», з системного аналізу якого можна дійти висновку, що інформація надається та документи готуються *в електронній формі* (статті 5, 8, 10 зазначеного Закону).

6. Положеннями пункту 6 розділу I проекту Закону пропонується внести зміни до частини першої статті 7 Закону України від 16.03.2017 № 1951-VIII «Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів» (далі – Закон № 1951) та у пункті 31 передбачити, що до персональних даних призовника, військовозобов'язаного та резервіста, зокрема, *належать відомості про примусове виконання рішення щодо особи-боржника (реквізити та відомості виконавчого документа)*.

При цьому пунктом 10 частини третьої статті 14 Закону № 1951 (в редакції проекту Закону) передбачається, що органи ведення Реєстру одержують в електронному вигляді від *центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, державну політику з питань банкрутства, у сфері нотаріату, організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації обтяжень рухомого майна, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб – підприємців, реєстрації статуту територіальної громади м. Києва, реєстрації статутів Національної академії наук України та національних галузевих академій наук, у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, з питань утримання військовополонених, у сфері правової освіти населення; забезпечує формування державної політики у сфері архівної справи і діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації; забезпечує реалізацію державної політики у 9 сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких*

застосовано санкції (Міністерства юстиції України), – відомості, зазначені у пункті 31 частини першої статті 7 цього Закону.

Порядок примусового виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) (далі – рішення) регламентовано Законом України «Про виконавче провадження» (далі – Закон).

Рішення підлягають примусовому виконанню на підставі виконавчих документів, визначених статтею 3 Закону.

Обов'язкові вимоги до виконавчих документів, тобто відомості, які він повинен містити, встановлені статтею 4 Закону.

Так, у виконавчому документі зазначаються:

1) назва і дата видачі документа, найменування органу, прізвище, ім'я, по батькові та посада посадової особи, яка його видала;

2) дата прийняття і номер рішення, згідно з яким видано документ;

3) повне найменування (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я та, за наявності, по батькові (для фізичних осіб) стягувача та боржника, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або адреса місця проживання чи перебування (для фізичних осіб), дата народження боржника – фізичної особи;

4) ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань стягувача та боржника (для юридичних осіб – за наявності);

реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання в установленому порядку відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті) боржника (для фізичних осіб – платників податків);

5) резолютивна частина рішення, що передбачає заходи примусового виконання рішень;

6) дата набрання рішенням законної сили (крім рішень, що підлягають негайному виконанню);

7) строк пред'явлення рішення до виконання.

У виконавчому документі можуть зазначатися інші дані (якщо вони відомі суду чи іншому органу (посадовій особі), що видав виконавчий документ), які ідентифікують стягувача та боржника чи можуть сприяти примусовому виконанню рішення, зокрема місце роботи боржника – фізичної особи, місцезнаходження майна боржника, реквізити рахунків стягувача і боржника, номери їх засобів зв'язку та адреси електронної пошти.

При цьому з положень пункту 31 частини першої статті 7 Закону № 1951 (в редакції проекту Закону) не зрозуміло мету та обсяг відомостей про примусове виконання рішення щодо особи-боржника, які отримуватимуть органи ведення Реєстру. *Так, не зрозуміло, які саме відомості виконавчого документа мають надаватися, а також чи мають надаватися відомості про виконавче провадження, відкрите на підставі відповідного виконавчого документа.*

Наведене може призвести до ускладнень під час реалізації відповідних положень та неоднакового тлумачення норми під час її застосування на практиці.

Разом з тим звертаємо увагу, що 15.12.2017 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» (далі – Закон № 2147-VIII), яким, зокрема, передбачається створення Єдиного державного реєстру виконавчих документів (далі – ЄДРВД).

Так, підпунктом 2 пункту 24 § 1 розділу 4 Закону № 2147-VIII доповнено Закон новою статтею 3¹, відповідно до якої ЄДРВД – *це автоматизована система збирання, зберігання, захисту, обліку, пошуку електронних виконавчих документів, а також надання інформації з нього*. До ЄДРВД підлягають обов'язковому внесенню всі виконавчі документи, на підставі яких відповідно до Закону здійснюється примусове виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб).

При цьому слід зауважити, що зазначені положення вводяться в дію через 30 днів із дня опублікування Державною судовою адміністрацією України повідомлення про початок функціонування ЄДРВД у газеті «Голос України».

Відповідно до положень пункту 5 розділу I Положення про Єдиний державний реєстр виконавчих документів, затвердженого наказом Державної судової адміністрації України, Міністерства юстиції України від 14.06.2022 № 177/2370/5, володільцем інформації ЄДРВД (держателем ЄДРВД) є *Державна судова адміністрація України*, яка вживає організаційних та інших заходів, пов'язаних із забезпеченням ведення ЄДРВД.

Таким чином, інформація про всі виконавчі документи буде міститися в ЄДРВД (з моменту його функціонування), держателем якого є Державна судова адміністрація України.

7. Абзац двадцять третій підпункту 1 пункту 6 розділу I проекту Закону в частині слів «форму навчання» не узгоджується з термінологією законодавства України про освіту, якою вживається термін «форма здобуття освіти».

Також зазначаємо, що для вироблення остаточної позиції щодо поданого проекту Закону слід враховувати позиції Міністерства у справах ветеранів України, Міністерства соціальної політики України, Пенсійного фонду України та Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА